

ПРАВИЛНИК
ЗА СИСТЕМАТА
ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ
ВЪВ ВВМУ “Н. Й. ВАПЦАРОВ”

ГЛАВА I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. (1) Системата за финансово управление и контрол във ВВМУ “Н. Й. Вапцаров” (ВВМУ) е изградена на основание на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор.

(2) Настоящият Правилник регламентира принципите на финансово управление и контрол във ВВМУ и урежда финансовото управление и контрол като цялостен процес, интегриран в дейността на училището и осъществяван от ръководството и всички служители.

(3) Финансовото управление и контрол се осъществяват чрез система за финансово управление и контрол, състояща се от политики и процедури.

(4) Системата за финансово управление и контрол е приложима за всички структури на ВВМУ, като второстепенен разпоредител с бюджетни кредити в системата на Министерството на отбраната.

(5) Основна цел на Системата за финансово управление и контрол е да се осигури разумна увереност за постигане на целите на ВВМУ, спазвайки принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност при планирането, прогнозирането, програмирането, бюджетирането, разходването и осчетоводяването, анализа и контрола, като елементи на интегрираната система за управление на ресурсите на ВВМУ.

Чл.2. Задачите на Системата за финансово управление и контрол във ВВМУ са да осигури:

- съответствие със законодателството, вътрешните актове и договорите, по които страна е ВВМУ, което да регулира: основните процеси и дейности във ВВМУ; начина на функциониране, събиране и разходване на публичните средства.

- надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативната информация, чрез регистрирането и комуникацията на достатъчна, уместна, надеждна, полезна и своевременна информация за: изпълнение на задачите; вземане на решения; изготвяне на верни, точни, обективни и честни финансови отчети.

- икономичност, ефективност и ефикасност на дейностите за постигане на целите и задачите на ВВМУ - да се изразходват само необходимите ресурси при спазване на изискванията за качество, количество и своевременност; с наличните ресурси да се постигне максимален резултат; прилагане на анализа “разходи-ефекти” за съпоставяне на действителните и очакваните резултати.

- опазване на активите и информацията в ВВМУ чрез провеждането на превантивни действия срещу кражби, злоупотреби, унищожаване и други неправомерни действия, в съответствие с прилагане на изискванията за класифицираната информация.

Чл.3. Отговорност за функционирането на Системата за финансово управление и контрол в ВВМУ носят:

- Началникът на ВВМУ
- Началникът на отдел „Планиране и управление на ресурсите” (ПУР) за контрола по спазване на процедурите, произтичащи от настоящия Правилник.
- Финансовият контрольор, който извършва предварителен контрол преди поемане на задължения и извършване на разход, в съответствие със Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор.

- Главният счетоводител за изплащане на средства само след спазени процедури произтичащи от настоящия Правилник.
- Началниците на различните структури/звена - за дейността по финансово управление и контрол в ръководените от тях звена, като се отчитат пред висшестоящия началник.
- Всички служители, като допринасят за осъществяването на финансово управление и контрол, съобразно компетентността си.

Чл.4. Управленската отговорност на Ръководството на ВВМУ се свежда до:

- определяне на целите на ВВМУ като се разработват и прилагат стратегически планове и програми за постигането им, които ежегодно да се актуализират, в съответствие с реално протичащите процеси във ВВМУ.
- оценка и управление на рисковете, които застрашават постигането на поставените цели.
- планиране, управление и отчитане на публичните средства, които осигуряват постигане на поставените цели.
- спазване на принципа на прозрачност, за да може всяко управленско решение да бъде разбрано от служителите на всички йерархични нива във ВВМУ, с цел точно и своевременно изпълнение на техните задължения. Отчитането на постигнатото се извършва на основание на представяне на достоверна информация за осъществяваната дейност.
- ефективно управление на персонала и поддържане на компетентността му.
- съхранение и опазване на активите и информацията от погиване, кражба, неправомерно достъп и злоупотреба.
- създаване на подходяща организационна структура с цел ефективно постигане на целите.
- разделяне на отговорностите по вземане на решения, осъществяване на контрол, съхранение и разходване на финансови и материални ресурси, чрез възлагане на тези функции на различни звена, които са подчинени едновременно и единствено на Началника на ВВМУ.
- осъществяване на пълно, вярно, точно и своевременно осчетоводяване на всички бизнес процеси и операции във ВВМУ.
- осигуряване на функцията по предварителен контрол, в съответствие с действащото законодателство.
- наблюдение и актуализиране на системата за финансово управление и контрол и предприемане на мерки за подобряването ѝ, в изпълнение на препоръки от извършени проверки.
- документална обосноваемост на всички операции и действия и осигуряване на проследимост на процесите във ВВМУ.
- въвеждане на антикорупционни процедури.
- отчетност и докладване за състоянието на системата за финансово управление и контрол.
- създаване на условия за законосъобразно и целесъобразно управление, адекватно и етично поведение на персонала във ВВМУ.

Чл.5. Началникът на ВВМУ може да делегира правата си на други лица с писмена заповед, в която са регламентирани кои права делегира, на кого, за колко време и как ще бъде контролиран делегирания.

Делегирането на права не сменя отговорността от Началника на ВВМУ.

Чл.6. Системата за финансово управление и контрол на ВВМУ включва:

- подсистема за предварителен контрол.

- подсистема за двоен подпис относно поемането на финансови задължения и извършването на разходи.

ГЛАВА II. ПОДСИСТЕМА ЗА ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНТРОЛ

Целта на предварителния контрол е да предостави на Началника на ВВМУ разумна увереност за съответствието на решението/действието с приложимото законодателство.

Чл.7. Предварителният контрол за законосъобразност се извършва постоянно и се отнася до цялата дейност на ВВМУ.

Предварителният контрол обхваща всички действия по поемане на задължението до момента на заплащане на финансови средства.

Предварителният контрол е превантивна контролна дейност, при която преди вземането/извършването на всички решения/действия се извършва съпоставяне с изискванията на приложимото законодателство, за да се гарантира тяхното спазване.

Чл.8. Предварителният контрол се извършва чрез проверки, резултатите, от които се документират. Въз основа на тези резултати финансовият контрольор писмено изразява мнение относно законосъобразността на:

- решенията/действията, свързани с разпореждане с активи и средства (включително поемането на задължения и извършване на разход);
- решенията/действията, свързани с управление и стопанисване на имуществото на организациите (включително отдаване под наем, с цел получаване на приходи);
- други решения, от които се пораждат права, респективно задължения за организацията и/или нейните служители.

-

Чл.9. В извършването на предварителния контрол се спазват три последователни етапа:

1) Предоставяне на цялата документация, относима към съответното предстоящо решение.

Началникът на отдел „ПУР“ предоставя всички окомплектовани документи на финансовия контрольор за проверка.

2) Извършване на проверки - могат да се извършват документални проверки, анкетиране, както и проверки на място.

3) Писмено изразяване на мнение от финансовия контрольор.

Чл.10. В организациите, разпореждащи се със средства по фондове и програми на Европейския съюз (ЕС), предварителният контрол се осъществява при спазване на националното законодателство (ЗФУКПС и актовете по прилагането му), приложимите регламенти на ЕС и утвърдените в съответствие с тях процедурни наръчници.

Чл.11. Задължения и отговорности на финансовия контрольор:

- финансовият контрольор е лице, назначено със заповед на Началника на ВВМУ, което осъществява предварителния контрол по смисъла на този Правилник.

- със заповедта се определя лице за нещатен финансов контрольор и лице за негов заместник, когато нещатният финансов контрольор отсъства.

- финансовият контрольор не трябва да съвместява функции по одобряване, съхранение/изпълнение, осчетоводяване и контрол на финансови и материални средства.

Чл.12. Основни дейности, подлежащи на предварителен контрол за законосъобразност:

1) Процедури за възлагане на обществени поръчки - обхватът на предварителния контрол при провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки включва проверки за наличност на планирани финансови средства, на документи за проведената процедура и нейните етапи, участници, актове, задълженията, които ще бъдат поети със

ключването на договора и тяхната ефективност по отношение на основните цели на ВВМУ.

2) Покупката на активи/услуги - при покупката на активи и услуги ВВМУ като купувач на актив/услугата поема ангажимент да изпълни определени финансови задължения. Преди да бъдат поети съответните задължения, следва да се извърши предварителен контрол, който да установи тяхната законосъобразност и наличието на съответните средства в съответствие с утвърдения бюджет и месечен план, които ще бъдат заплатени при изпълнението на доставката/услугата.

3) Командировки в страната и чужбина - при командироване на служител в страната или чужбина ръководителят на организацията поема ангажимент да изпълни определени финансови задължения. С цел гарантиране законосъобразността на този процес, следва да се извършва предварителен контрол на основанието за командироване на лицето и наличието на средства в организацията за изплащане на командировката.

4) Отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество - при отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество ВВМУ, като наемодател поема редица задължения, като срещу тях следва да получи определени приходи (финансови, материални и услуги) от наемателя. Целта на предварителния контрол е да установи дали са спазени процедурите за отдаване под наем и процедурата за определяне на размера на приходите като наемодател.

5) Продажба на движимо и недвижимо имущество и услуги - при продажба на движимо и недвижимо имущество и услуги ВВМУ, като продавач поема задължения, срещу които следва да получи определени финансови приходи. Целта на предварителния контрол е да установи спазени ли са изискванията на законодателството за реда и начина на разпореждане с имущество, включително и за определяне размера на постъпленията.

6) Провеждане на конкурс за назначаване на служители – при назначаване на нови служители в организацията предварителният контрол следва да установи дали е спазена процедурата за назначаване на служител, дали определеното за назначаване лице отговаря на изискванията за длъжността, на която се назначава и дали размерът на определеното му възнаграждение е в съответствие с изискванията на нормативните актове.

7) Изплащане на наемни пари – за изплащане на месечни компенсационни суми на кадровите военнослужещи, които живеят при условията на свободно договаряне, ВВМУ поема финансови задължения. Целта на предварителния контрол е да установи дали са спазени изискванията на законодателството за придобиване на правото за изплащане на месечни компенсационни суми и дали са налични финансови средства за това.

8) Изплащане на хонорари – ВВМУ изплаща хонорари, с които поема определени финансови ангажименти. Целта на предварителния контрол е да се установи дали са спазени изискванията на законодателството по отношение на процедурата за подготовка на изплащателната ведомост и дали са осигурени в плана за месеца финансови средства за изплащане на хонорари;

9) Изготвяне на всички видове административни документи: административни справки, кандидат-курсантски такси, семестриални такси - при продажба на административни и образователни услуги ВВМУ като продавач поема задължения, срещу които следва да получи определени финансови приходи. Целта на предварителния контрол е да установи спазени ли са изискванията на законодателството и защитени ли са интересите на ВВМУ при реда и начина на определяне на размера на цената на услугата;

10) Придобиване на пари и вещи под формата на дарение – при придобиване на дарение ВВМУ поема определени задължения към дарителя за начина на разходване на средствата. Целта на предварителния контрол е да установи спазени ли са изискванията на законодателството за заприхождаване на даренията и тяхното използване.

11) Изготвяне на бюджета – при изготвяне на бюджета се планират приходите и разходите на ВВМУ за една календарна година. Целта на предварителния контрол е да установи спазени ли са изискванията на законодателството, заповедите и разпорежданията на Министерството на отбраната при изработването на проекто-плана и плана за материално-техническо осигуряване, предварителния и окончателния вариант на

програмния меморандум, проектобюджета и бюджета, тримесечните финансови отчети и отчетите по програмния меморандум.

12) Събиране на наеми за общежития - при събиране на наеми за общежития ВВМУ като наемодател поема задължения, срещу които следва да получи определени финансови приходи. Целта на предварителния контрол е да установи спазени ли са изискванията на законодателството за реда и начина на отдаване под наем в студентско общежитие, включително и определяне размера на наема и своевременното му събиране.

13) Изплащане на стипендии и помощи – при изплащане на стипендии и помощи ВВМУ поема финансови задължения. Целта на предварителния контрол е да установи спазени ли са изискванията на законодателството за правомерното определяне на размера на различните видове стипендии и помощи, и тяхното ежемесечно изплащане.

Чл.13. Преди поемането на задължение финансовият контролор проверява:

- наличието и съответствието на размера и характера на задължението с утвърдения размер по съответния параграф и подпараграф по Единна бюджетна класификация (ЕБК) в бюджетния кредит за месеца (субсидия, приходи и дарения);
- компетентността на лицето, което поема задължение;
- правилното изчисление на количествата и сумите – проверка за аритметична вярност;
- спазването на процедури и други нормативни изисквания за поемане на задължения.

Чл.14. Преди извършване на разход, финансовият контролор проверява:

- съответствието на разхода с поетото задължение – съвпадат ли размерът и видът на разхода с размера и вида на поетото задължение;
- компетентността на лицето, разпоредило извършването на разхода – има ли заповед на Началника на ВВМУ;
- верността на първичните счетоводни документи, включително правилното изчисление на количествата и сумите – съдържат ли изискуемите от Закона за счетоводството реквизити, достоверно и точно ли е отразено съдържанието на стопанската операция.

Чл.15. Финансовият контролор осъществява проверка на документите, свързани с поемането на задължение до три дни. При проверка на документите, свързани с извършване на разход, финансовия контролор се произнася в рамките на един ден от предоставянето им.

Чл.16. Срокът за произнасяне на финансовия контролор започва да тече от деня, последващ предаването на документите или досието. Този срок спира да тече, в случай че са поискани допълнителни доказателства. След предоставянето им, срокът продължава да тече.

Чл.17. Финансовият контролор се произнася по законосъобразността на поеманото задължение и/или извършване на разхода, изразявайки мнение. Мнението се отразява в Контролен лист и следва да бъде в един от изброените варианти:

- може да бъде поето задължението или извършен разходът;
- необходимо е да се предоставят следните документи; (посочват се вида на документа и лицата, които следва да го представят);
- не може да бъде поето задължението или извършен разходът поради следните причини: (посочват се причините).

Одобрението се отразява чрез поставянето на подпис и дата върху Контролния лист за извършен предварителен контрол, а по преценка на финансовия контролор - върху документа за поемане на задължение/извършване на разход.

При писмено мотивирано възражение от страна на ръководителя, той предоставя документите на финансовия контролор за даване на одобрение за разход.

Чл.18. Финансовият контролор се информира от Началника на отдел „ПУР“ за решенията на Началника на ВВМУ за извършване на разход.

Чл.19. Предварителен контрол не се извършва при липса на утвърдени заявки за месеца и на утвърден месечен план за разход на средствата от субсидия, собствени приходи и дарения.

Чл.20. Финансовият контролор не носи отговорност за извършени разходи, които не са му били предоставени за изразяване на мнение.

Чл.21. Документите от предварителния контрол са неразделна част от документацията за поемане на задължение.

Чл.22. Преди поемането на всяко задължение, превишаващо 10 000 лв., се съставя досие в отдел „ПУР“, което представлява „одитна пътека“ от копия на всички документи за процедурите и разходите по задължението.

Чл.23. Всяко досие задължително съдържа:

- 1) опис на приложените документи;
- 2) контролен лист за движението на досието;
- 3) описание на приложимата нормативна уредба, свързана с поемането на задължението;
- 4) копие от документите и анексиите към тях;
- 5) копие от фактурите и платежните документи;
- 6) копие на документацията, свързано с възлагането на обществените поръчки, тържни и други процедури;
- 7) копие на Контролния лист за извършване на предварителен контрол, попълнен от финансовия контролор;
- 8) мотивиран отказ на финансовия контролор да подпише документ за поемане на задължението при наличие на такъв;
- 9) копие от Протоколи за извършена дейност от фирмата-изпълнител;
- 10) Други документи, свързани с поемането на задължението и извършването на разхода.

Чл.24. Лица, имащи право да получават досиетата:

- Началникът на ВВМУ;
- заместник-началникът по административно-строевата част (ЗНАСЧ);
- главният юрисконсулт;
- главният счетоводител;
- началникът на отдел „ПУР“;
- финансовият контролор.

След приключването им, досиетата се съхраняват до следваща ревизия.

ГЛАВА III. ПОДСИСТЕМА НА ДВОЕН ПОДПИС

Чл.25. Системата на двойния подпис е задължителна процедура, при която поемането на всяко задължение и извършването на всеки разход се осъществяват след полагането на подписите на Началника на ВВМУ и на главния счетоводител.

Чл.26. Системата за полагане на двойния подпис се извършва след осъществен

предварителен контрол от главния счетоводител.

Чл.27. Забранява се поемането на задължения или извършването на разходи без подпис на главния счетоводител.

Чл.28. Главният счетоводител може да изиска да му се представят предварително следните документи:

- протокол за най-ниска цена (при единична цена на дълготрайните материални активи за доставка и услуга неразделна част от протокола да бъдат три ценови оферти). Протоколът се изготвя от началника на отдел „ПУР”, който организира процедурата по маркетинговото проучване на цените на съответните стоки.
- контролен лист за предварителен контрол, подписан от финансовия контролор. Забранява се представянето за утвърждаване на разходен документ без контролен лист.
- утвърдена заявка.
- протокол за извършена работа, подписан от комисия, отдадена в заповед.
- документи, съгласно Албума за първични счетоводни документи.
- Акт-образец 19, за разплащане на извършените строително-монтажни работи (СМР).
- Договор, подписан от възложител, изпълнител, главен счетоводител и съгласуван с главния юрисконсулт.

Чл.29. Главният счетоводител може да откаже да положи подписа си върху документи по горната точка. В този случай той изготвя мотивиран отказ в писмена форма, който задължително се извежда в деловодството и се прилага към досието.

Чл.30. В случай на отсъствие на титулярите, полагащи подписите, следва да бъдат предварително определени със заповед на Началника на ВВМУ лицата, които ще изпълняват функциите по контрола и ще полагат подписите си.

ГЛАВА IV. ЕЛЕМЕНТИ НА СИСТЕМАТА ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Чл.31. Системата за финансово управление и контрол във ВВМУ се състои от следните взаимно свързани елементи:

- контролна среда.
- управление на риска.
- контролни дейности.
- информация и комуникация.
- мониторинг.

Чл.32. (1) Контролната среда е базисен елемент за развитие на всички останали елементи на вътрешния контрол.

(2) Контролната среда определя основополагащите ценности във ВВМУ и оказва влияние върху отношението на служителите към вътрешния ред. Тя осигурява дисциплина и структурираност на контрола.

(3) Контролната среда включва:

- Почтеност и професионална етика, осигуряваща нормална работна среда.
- Управленска философия и стил на работа, осигуряващи интересите на училището по смисъла на Решението на Народното събрание за актуализиране на акта за създаване на ВВМУ в съответствие със Закона за отбраната и въоръжените сили и Закона за висшето образование.
- Организационна структура, осигуряваща разделение на отговорностите по вземане на решение, изпълнение и осъществяване на контрол, йерархичност и ясни правила, права,

задължения и нива на докладване; наличие на подробни и ясни длъжностни характеристики.

- Политиките и практиките по управление на човешките ресурси, които обхващат подбора, назначаването, обучението и атестирането, повишаването в длъжност и заплащането на персонала. С тях се осигуряват: прозрачност на процедурата за подбор и назначаване, прилагане на подходящи критерии и изисквания за квалификация и професионален опит, компетентност и екипност в работата, прилагане на система за обучение и квалификация за очаквано ниво на изпълнение на задачите, за оценка на изпълнението и насърчаване на професионалното развитие на персонала във ВВМУ, предвиждане на повишения и наказания, системи за стимулиране за повишаване на качеството на обучение, система за ротация и санкциониране на нарушенията на установените правила и липсата на толерантност.

- Компетентност на персонала, като съвкупност от знания, умения и способности за изпълнение на задълженията, произтичащи от целите на ВВМУ и заеманата длъжност, съобразно длъжностната характеристика, периодичен анализ на извършваните атестации и разработване на прогнозни планове за развитие.

Чл.33. (1) Ръководителите и служителите във ВВМУ трябва да се ръководят от личната почтеност и професионална етика при вземането на решения и осъществяването на дейността си.

(2) Дейността на служителите от ВВМУ се осъществява при спазване на принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

(3) Служителите на ВВМУ изпълняват служебните си задължения при строго спазване на законодателството в Република България, актовете на Министерството на отбраната и вътрешните заповеди, инструкции и правилници.

Чл.34. При осъществяване на своята дейност ръководителите и служителите във ВВМУ следва да се ръководят от Етичния кодекс на служителите във ВВМУ.

Ръководителите на основните структурни звена задължително запознават срещу подпис своите служители за утвърдените основни етични ценности във ВВМУ, професионално поведение, механизмите за установяване и докладване на нарушения и реда за предприемане на мерки за санкционирането им съгласно Етичния кодекс.

Чл.35. В своята дейност ръководителите на всяко структурно звено с личната си ангажираност и пример определят „тона на върха” и стимулират служителите съзнателно да спазват установените правила и контроли.

Чл.36. Управлението на риска е процес по идентифициране, оценяване и мониторинг на рисковете, които могат да повлияят на постигането на целите на ВВМУ и въвеждане на необходимите контролни дейности за тяхното ограничаване до приемливо равнище, съобразно разумната увереност.

Чл.37. Процесът на управление на риска включва:

- Ежегодно определяне на целите на ВВМУ в процеса на изработване и приемане на бюджета за следващата година.

- Идентифициране от отдел „ПУР” на възможните рискове, които могат да застрашат изпълнението на целите.

- Вземане на решение относно стъпките, които да се предприемат, за да се намали влиянието и вероятността от настъпването на тези рискове (реакция на риска) до приемливо ниво (т.е. остатъчният риск).

- Провеждане на текущ мониторинг и най-малко един път в годината, през юли, да се извършва преценка на риска, както и на ефективността на дейностите по управлението му.

- Най-малко един път в годината, през юли, да се изготвя на доклад, предоставящ информация за резултатите от управлението на риска.

- Предприемане на коригиращи действия на база на информацията от мониторинга и докладване за тяхното изпълнение.

- Отразяване на рисковете, на резултатите от извършените по управление на риска действия, сроковете, в които действията ще бъдат предприети, и отговорните лица в специален документ – “Риск-регистър” от отдел „ПУР”.

- Извършване на преглед на процесите по управление на риска ежегодно през септември – за текущата година, и през февруари – за предходната година, включително на риск-регистъра и ефекта от предприетите действия за намаляване на рисковете.

Чл.38. Контролът на риска, мониторинга, изготвянето на доклада и предложенията за коригиращи действия се осъществява от отдел „ПУР”, съгласувано с главния счетоводител.

Чл.39. При идентифициране на значими рискове, началникът на отдел „ПУР” докладва на Началника на ВВМУ.

Чл.40. Условия за управление на риска във ВВМУ:

- стратегически план за тригодишен период;
- определяне на задачите по всяка цел от стратегическия план и разпределяне на отговорностите, ресурсите и сроковете;
- осигуряване на необходимите ресурси за управлението на риска, в т. ч. определяне и на необходимата информация и осигуряване на достъп до нея за право имащите.

Чл.41. Определяне на рисковете по групи, както следва:

- Стратегически рискове – които влияят върху постигането на стратегическите цели на организацията.
- Оперативни рискове - с които организацията се сблъсква ежедневно и заплашват изпълнението на оперативни процеси и дейности.
- Политически рискове - възникващи от промяна в провежданите във висшето военно образование нови политики.
- Икономически рискове – породени от особеностите и/или промяната на икономическата система (инфлация, конкуренция и др.), които се отразяват на нивото на търсене на образователни услуги, повлияват върху разходите или водят до намаляване на размера на наличното финансиране.
- Рискове за репутацията - причинени от слаби връзки с обществеността, неуспех при предоставянето на услуги или при задоволяването на обществени потребности, при работа с граждани, с колеги.
- Технологични рискове – причинени от използването на остарели технологии, пробив в сигурността или от използването на нови информационни системи, които не са достатъчно изпробвани или служителите не са обучени на необходимото ниво.
- Рискове за сигурността - причинени от кражби или злоупотреби с материални активи, парични средства или други финансови активи или нерегламентиран достъп до информация, поради неадекватна защита на информационната система.
- Правни/регулаторни рискове - възникващи от промяна в националното или на ЕС законодателство.
- Финансови рискове - причинени от недостатъчно финансиране или от неефективно, неефикасно или неикономично разходване на средствата.

- Управленски рискове - причинени от неуспех в управлението или от незадоволителни мерки за вътрешен контрол.
- Договорни или партньорски рискове - възникващи от неуспех на партньор или доставчик на обществена услуга.

Чл.42. Оценката и реакцията на идентифицираните рискове е свързано със следните ключови моменти:

- (1) Оценяване на рисковете по два показателя – вероятност за настъпване и степен на влияние върху изпълнението на целите и задачите на ВВМУ;
- (2) Категоризиране на идентифицираните рискове, според степента на тяхната значимост, на високи, средни и ниски;
- (3) Вземане на решения за подходяща реакция на риска като:
 - (3.1) ограничаване на риска
 - (3.2) прехвърляне на риска
 - (3.3) толериране на риска
 - (3.4) прекратяване на риска
- (4) Документиране – дейността по реакция на риска се води от отдел „ПУР” Риск-регистър, в който се отразяват:
 - (4.1) идентифицираните съществени рискове за дейността на ВВМУ
 - (4.2) оценката на тяхното влияние и вероятност;
 - (4.3) предприетите действия (реакции на риска);
 - (4.4) рисковете, които остават да съществуват след предприемане на описаните действия (остатъчни рискове) и тяхната оценка;
 - (4.5) допълнителните действия за понижаване на остатъчните рискове;
 - (4.6) срокът за изпълнение на допълнителните действия и служителите, отговорни за тяхното изпълнение.

Чл.43. Прегледът и актуализирането на Риск-регистъра се извършва от Ръководството на ВВМУ два пъти в годината (през февруари и октомври), за което се изготвя протокол, отразяващ взетите решения. Целта е да се наблюдава дали рисковият профил (вероятността и влиянието на идентифицираните рискове) се променя и да се дава увереност на Началника на ВВМУ, че процесът по управление на риска остава ефективен във времето и са предприети необходимите действия за намаляване на риска до приемливо ниво.

Чл.44. (1) **Контролните дейности** са правилата, процедурите и действията насочени към намаляване на рисковете за постигане на целите на ВВМУ и допринасящи за изпълнение на функциите и задачите на всяко звено.

(2) Контролните дейности се прилагат във всички функции и процеси, и на всички нива във ВВМУ.

- (3) Контролните дейности могат да бъдат:
- превантивни – дейностите, които възпрепятстват възникването на нежелателни събития и включват мерки за избягване на предвидените евентуални отклонения и проблеми, преди тяхното настъпване;
 - разкриващи – включват дейности по установяването на възникнали нежелателни събития и сигнализиране на непосредствения ръководител за тях;
 - коригиращи – включват контролните дейности, които целят да бъдат поправени последиците от настъпили нежелателни събития.

Чл.45. **Информацията и комуникацията** се осигурява от Началника на ВВМУ, който организира и прилага информационни и комуникационни системи, които осигуряват:

- идентифициране, събиране и разпространяване под формата на доклади, заповеди и разпореждания на надеждна и достоверна информация, която да позволява на всяко длъжностно лице да поеме определена отговорност;
- ефективна комуникация, регламентирана в организационната заповед за текущата година, която да се осъществява на всички йерархични нива;
- изграждане на подходяща информационна система за управление на ВВМУ въз основа на организационната заповед за текущата година, с цел свеждане до знанието на всички служители на ясни и точни указания и разпореждания по отношение на ролята и отговорностите им във връзка с финансовото управление и контрол;
- прилагане на системата съгласно Правилника за документооборота на ВВМУ и регламентиращите указания на Министерството на отбраната за документиране и документооборот, съдържаща правила за съставяне, оформяне, движение, използване и архивиране;
- документиране в отдел „ПУР” и „Финансова служба” на всички операции, процеси и трансакции, с цел осигуряване на адекватна одитна пътека за проследимост и наблюдение;
- изпълнение на системата за отчетност, съгласно Правилник за финансов мениджмънт в Българската армия (БА), както и форми на докладване при откриване на грешки, нередности, измами или злоупотреби.

Чл.46. Информацията трябва да бъде:

- своевременна - времето на създаването ѝ съпътства възникването на събитието, което отразява или е непосредствено след събитието.
- уместна – относима към съответната дейност;
- актуална – последната налична информация;
- точна – съдържаща действителните количествени и стойностни параметри;
- вярна – отразяваща обективно фактите и обстоятелствата;
- достъпна – получавана от потребителите, на които е необходима.

Чл.47. Системата за мониторинг на финансовото управление и контрол има за цел да оцени адекватното и функциониране и да се гарантира навременното ѝ актуализиране при промени в условията.

Чл.48. Системата за мониторинг на финансовото управление и контрол включва текущо наблюдение, самооценка и вътрешен одит.

- текущото наблюдение се осъществява от Началника на ВВМУ при вземане на решение за разход; от началника на служба „Финанси” при подготовка на счетоводните документи за подпис за извършване на разход и от началника на отдел „ПУР” при приключване на процеса на извършване на разход и внасяне на документите в счетоводството.

- самооценката се извършва от финансовия контролор с попълване на въпросници за състоянието на финансово управление и контрол, съгласно Наредбата за формата, съдържанието, реда и сроковете за представяне на информация по Чл.8, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор.

- вътрешният одит оценява адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол по отношение на: идентифицирането, оценяването и управлението на риска от ръководството на ВВМУ; съответствието със законодателството, вътрешните актове и договори; надеждността и всеобхватността на финансовата и оперативната информация; ефективността, ефикасността и икономичността на дейностите; опазването на активите и информацията; изпълнението на задачите и постигането на целите и дава препоръки за подобряване на дейностите във ВВМУ.

Контролните дейности прилагани във ВВМУ, са регламентираны на база разработени правила и процедури.

ГЛАВА V. ПРОЦЕДУРИ И ИНСТРУКЦИИ

Разпределението на правата и отговорностите е съгласно организационната структура и Устройствения правилник на ВВМУ. Те са отразени в длъжностните характеристики.

Ръководителите на организационните звена отговарят за въвеждането, функционирането и поддържането на Системата за финансово управление и контрол (СФУК) в своите звена.

За гарантиране на качество при осъществяването на финансовата дейност е отговорен всеки служител, работещ във ВВМУ.

Основни организационни звена по смисъла на СФУК са: катедри, отдели и служби, учебен кораб 421, факултетни канцеларии, Център за следдипломна квалификация, Център за военна подготовка и Професионален старшински колеж.

Главният счетоводител, началникът на отдел “ПУР”, и финансовият контрольор отговарят за документацията и координацията по поддържането и развитието на СФУК.

Основните действия и тяхното координиране в СФУК във ВВМУ се определят в документи към системата – основни процедури и работни инструкции, които са задължителни за всички.

ОСНОВНИ ПРОЦЕДУРИ И ИНСТРУКЦИИ

1. ОСНОВНИ ПРОЦЕДУРИ

Те описват протичането на основните финансови процеси със средствата от бюджета на ВВМУ. С тях се регламентират редът и се разпределят правата и отговорностите между служителите за спазване на принципите на финансово управление и контрол във ВВМУ.

1.1. ОСНОВНА ПРОЦЕДУРА “ПОДГОТОВКА НА БЮДЖЕТ НА ВВМУ “Н. Й. ВАПЦАРОВ”

1.1.1. Цели.

Тази процедура регламентира действията свързани с подготовката на бюджета във връзка с потребностите на училището за изпълнението на поставените цели и задачи. В резултат на прилагането на Системата за планиране, програмиране и бюджетиране се създават условия за ефективен контрол и прозрачност при формирането на бюджета в изпълнение на изискванията на Военната доктрина на Република България.

1.1.2. Основни понятия.

Материален план на ВВМУ: обобщени заявки за материали и финансови средства от основните звена за изпълнение на целите и задачите през плановата година.

Програмен меморандум: документ обособяващ приоритетите, целите и задачите за изпълнение на съответните програми във връзка с постигането на планираните цели. Програмирането се явява неотменна част от интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана.

Бюджет: формира се на базата на утвърдените програми от “Меморандум на програмните решения”. Включва ресурсите, необходими за изпълнение на целите и задачите за бюджетния период на програмите, съгласно Единната бюджетна класификация (ЕБК).

Меморандум на програмните решения: окончателен документ, утвърждаващ програмите за изпълнение в Министерството на отбраната и Въоръжените сили през следващия бюджетен и по-следващия средносрочен период.

Изпълнение на бюджета: след приемането на бюджета от Народното събрание средствата по програмите се разпределят между разпоредителите с бюджетен кредит. Всеки разпоредител с бюджетен кредит разходва средства съгласно Указанията на първостепенния ръководител за годината.

1.1.3. Описание на процедурата и отговорностите.

Във връзка с изготвянето на материалния план на училището в периода от 1-ви до 14-ти април, всички организационни звена (служба, отдел, катедра, факултетна канцелария, департамент, център за военна подготовка подават годишни заявки в отдел „ПУР“ за материали и финансови средства, които са им необходими за изпълнение на поставените им задачи през следващата календарна година (**Приложение №3**). Катедрите предоставят заявката си и във факултетната канцелария.

Освен това, посочените по-долу организационни звена подават обобщени заявки и за цялото училище:

- служба „Финанси“: всички видове лични плащания и осигуровки, включително и финансовите средства, необходими за изплащането на възнаграждения, осигуровки, обезщетения, хонорари и т.н., на всички длъжностни лица по трудов или граждански договор;

- отдел „Личен състав“: брой на личния състав по категории; средства за обезщетения по пределна възраст;

- отдел “Административно и документално обслужване”: средства за охрана и дежурната служба, и за “Размножителна секция”;

- отдел „Учебно-научна дейност и управление на качеството” (УНДУК): средства за провеждане на практика, летен лагер, гребно-ветроходни походи, за редакционно-издателска дейност и отпечатване на учебна литература; членски внос в различни сдружения.

- отдел “Логистика”: средства за вода, електроенергия, природен газ, боеприпаси, ГСМ за автомобилната техника, застраховки на автомобилния парк и сградния фонд; храна и режийни на личния състав, вещеве доволствие за кадровите военнослужещи;

- служба „Комуникационни и информационни системи” (КИС): средства за телефонни и пощенски услуги, и достъп до интернет.

Постъпилите заявки са база за изготвянето на материалния план и Програмен меморандум на училището. До 20-ти април началникът на отдел „ПУР” представя на ЗНАСЧ Материалния план за разглеждане и утвърждаване от Началника на ВВМУ. През май, на основание на утвърдения Материален план, отдел „ПУР” разработва Програмен меморандум, в съответствие с Указанията на първостепенния ръководител за програмиране, в който подробно се доказва ефективността на разходите по приоритети, както и възможността за изпълнение на поставените задачи в зависимост от финансовия ресурс. Програмният меморандум се защитава пред първостепенния ръководител с бюджетни кредити през юни. След неговото приемане първостепенният ръководител с бюджетни кредити изготвя “Меморандум на програмните решения”, който е база за изготвянето на проект за бюджет на Министерство на отбраната (МО). На основата на Програмния меморандум ВВМУ изготвя проект за бюджет през следващата година и тригодишна бюджетна прогноза. След приемането на проекта от Академичния съвет, през юли той се изпраща на първостепенния ръководител с бюджетни кредити, който го прилага към своя проект за бюджет и го внася в Министерството на финансите през август. До октомври Министерството на финансите може да извърши корекции на предложения проект за бюджет, за което уведомява ВВМУ чрез първостепенния ръководител с бюджетни кредити. След приемането на бюджета от Народното събрание, първостепенният ръководител с бюджетни кредити писмено информира Началника на ВВМУ, в качеството му на програмен ръководител на Програма 6.3, за приетия от

Народното събрание и разпореден от Министерския съвет трансфер за субсидия. Отдел „ПУР”, на основание на проектобюджета, изготвя разпределение на бюджета по месеци, параграфи и подпараграфи. Началникът на ВВМУ го внася за приемане в Академичния съвет, след което Разпределението става План за изпълнението на бюджета за годината.

Въз основа на Плана, със съдействието на заявителите на материални и финансови средства отдел „ПУР” извършва корекция на заявките и на Материалния план. Коригираните в съответствие с Плана заявки стават основание за организиране и провеждане на процедури по обществените поръчки.

Планът се изпълнява на основание на Указанията на първостепенния ръководител за изпълнение на бюджета за годината, под непосредственото ръководство на главния счетоводител и началника на отдел „ПУР”, и в съответствие със следните основни принципи:

- пълна отчетност на движението на ресурсите;
- прилагане на счетоводство, отчитащо всички ресурси, вложени за постигане на целите;
- осъществяване на пълен контрол на разходите, с оглед пълното им съответствие с разчетения и утвърден бюджет.

Началникът на ВВМУ може да променя изпълнението на материалния план на училището при настъпване на непредвидени обстоятелства, но това не трябва да нарушава бюджетната рамка.

1.2. ОСНОВНА ПРОЦЕДУРА “ПЛАНИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ”

1.2.1. Цели

Процедурата регламентира планирането и подготовката за провеждането на процедури, свързани със Закона за обществените поръчки (ЗОП), Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки (ППЗОП), Наредбата за възлагане на малките обществени поръчки (НВМОП), Наредбата за условията и реда за възлагане на специални обществени поръчки (НУРВСОП), както и Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС).

Процедурата е процес, водещ до спазване на принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност.

1.2.2. Основни понятия

Процедура за провеждане на обществена поръчка: действия, свързани с подбора на кандидат за изпълнение на видове дейности свързани със строителството, доставките и услугите с договор.

Участник в процедура за обществена поръчка е физическо или юридическо лице или тяхно обединение, което е представило оферта или проект.

Възложител: Началникът на ВВМУ.

Договор за обществена поръчка е възмезден писмен договор между един или повече изпълнители и един или повече възложители с обект строителство, доставка на стоки или предоставяне на услуги.

Икономически най-изгодна оферта е тази, която отговаря в най-голяма степен на предварително обявените от възложителя показатели и тяхната тежест, пряко свързани с обекта на обществената поръчка по отношение на цена, качество, технически преимущества, естетически и функционални характеристики, характеристики, свързани с опазване на околната среда, оперативни разходи, гаранционно обслужване и техническа помощ, срок за изпълнение и други.

Техническа спецификация за строителство е съвкупността от технически предписания, посочени в документацията за участие, които определят изискванията към характеристики на материалите и стоките по такъв начин, че да отговарят на предвидената от възложителя употреба. Тези характеристики трябва да включват работни

характеристики, безопасност или размери, включително процедурите относно осигуряването на качеството. Те включват и правила за проектиране, изпитване, строителен надзор и условия за приемане на строителни работи и методи или технологии на строителство, и всички други технически условия, които възложителят е в състояние да предпише по силата на закон или на под законови нормативни актове по отношение на завършен строеж и материалите или частите, включени в него.

Техническа спецификация за услуги или стоки е спецификацията в документ, с която се определят изискванията към характеристики на стока или услуга, като: ниво на качество, нива на опазване на околната среда и оценка на съответствието, употреба, безопасност, размери, изисквания по отношение на наименованието, под което стоката се продава, терминология.

Класификатор на обществените поръчки е справочна номенклатура, която се използва за дефиниране на обекта при възлагане на обществени поръчки и е еквивалент на общоприетата терминология за обществени поръчки на Европейския съюз.

1.2.3. Описание на процедурата и отговорностите

Основание за стартиране на процедура за провеждане на обществена поръчка е наличието на утвърден бюджетен кредит, свързан със строително-ремонтни работи, доставки и услуги, което, от друга страна, определя вида на процедурата. Провеждането на обществени поръчки се планира в отдел "ПУР" и мотивирано се докладва на Началника на ВВМУ. Началникът на училището утвърждава потребността от обекта на обществената поръчка, както и наличността на необходимите финансови средства по съответния бюджетен параграф и съответствието на разхода на годишния план на училището. След утвърждаването на предложението от Началника на училището, се пристъпва към подготовката за провеждането на съответната обществена поръчка.

Техническа спецификация и задание се изготвят от Началника на отдела или службата, отговарящи по съответното направление. В тези документи подробно се описват и определят техническите предписания, характеристиките и изискванията към необходимите строително-ремонтни работи, стоки или услуги и се предават в отдел "ПУР". Отдел "ПУР" изготвя пълния комплект от документи според вида на процедурата и изискванията на нормативните документи, касаещи обществените поръчки, и ги съгласува с главния юрисконсулт, и при необходимост - с офицера по сигурността на информацията. Началникът на училището със своя заповед разкрива процедурата за провеждане на обществената поръчка, с което одобрява: обявлението и документацията за участие в процедурата - при открит конкурс или публичен търг; обявлението и конкурсната програма - при конкурс за проект; поканата за участие в процедурата и документацията, ако такава се предвижда - при договаряне с покана. Решението и обявлението или решението и поканата се изпращат от отдел „ПУР“ до Агенцията по обществени поръчки, за вписване в Регистъра на обществените поръчки при условията и по реда на ППЗОП. Когато процедурата изисква публикуване на информация за обществената поръчка в национални или регионални печатни издания, действията, свързани с това, се извършват от отдел ПУР.

Офертите се представят в Регистратурата за неклассифицирана информация в запечатан непрозрачен плик от участника или от упълномощен лично от него представител, или по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка. Приемания деловодител изисква върху плика участникът да посочи адрес за кореспонденция, телефон, и по възможност - факс и електронен адрес, а когато офертата е за самостоятелно обособени позиции - и за кои позиции се отнася. Предлаганата с офертата цена се представя в отделен запечатан непрозрачен плик с надпис "Предлагана цена", поставен в плика с офертата. При приемане на офертата върху плика се отбелязват поредният номер, датата и часът на получаването и посочените данни се записват във входящ регистър, за което на приносителя се издава документ. Не се приема за участие в процедурата и се връщат незабавно на участниците оферти, които са представени след изтичане на крайния срок за получаване или в незапечатан, прозрачен или скъсан плик. Тези обстоятелства се

отбелязват в регистъра. Цялата документация по провеждането на всяка процедура за възлагане на обществена поръчка се съхранява най-малко четири години след приключване изпълнението на договора или след прекратяване на процедурата.

Началникът на училището по предложение на ЗНАСЧ назначава комисията и определя срока за работата и за разглеждане, оценка и класиране на офертите. Заседаването на комисията започва след получаване на списъка с участниците и представените оферти. В комисията задължително участва главния юрисконсулт на училището, представител на отдел "ПУР", компетентно лице по отношение обекта на обществената поръчка и представител от служба "Финанси". В случаите, когато процедурата се провежда по "Наредбата за условията и реда за възлагане на специални обществени поръчки", в комисията участва и офицерът по сигурността на информацията на ВВМУ. При промяна на датата и часа на отваряне на офертите участниците се уведомяват писмено. Разглеждането, оценката и класирането на офертите се извършва съобразно ЗОП и Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки. Комисията предлага на Началника на ВВМУ решение за избор на изпълнител на обществената поръчка с Протокол. Решението се счита за взето с утвърждаването на Протокола от Началника на ВВМУ. Протоколът се завежда в Регистратурата за неклассифицирана информация и е неразделна част от документацията по обществената поръчка.

Проектодоговорите за изпълнението на обществената поръчка се изготвят от главния юрисконсулт.

Процедурата завършва със сключване на договор за обществена поръчка с участника, избран за изпълнител. Договорът се подписва от страна на ВВМУ от Началника, главния счетоводител и се съгласува с главния юрисконсулт.

Изпълнението на договора се следи от отдел „ПУР“.

Обществените поръчки под праговете отразени в чл.2 от НВМОП, се извършват на основание на писмена заповед на началника на ВВМУ по реда на чл.2а от Наредбата.

1.2.4. Отговорности и изпълнение

Процедурата се изпълнява от началника на отдел "ПУР" и лицата, имащи отношение към обществената поръчка.

Контрол на процедурата се осъществява от финансовия контролър и главния счетоводител.

1.3. ОСНОВНА ПРОЦЕДУРА "ПОЕМАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЕ"

1.3.1. Цели

Процедурата регламентира извършването на предварителния контрол при поемане на задължения. Предварителният контрол включва задължителни процедури за предварително одобряване на очаквания разход.

1.3.2. Основни понятия

Предварителен контрол: контрол за законосъобразност се осъществява преди вземането на решение за поемане на задължение, с цел гарантиране на задължението в съответствие с настоящия Правилник и с предварително набелязаните параметри. Контролът се осъществява от финансовия контролър в отдел "ПУР", чрез проверка на документите и действията, свързани с поемането на задължението.

Поемане на задължение: действие, означаващо поемане на финансов ангажимент от Ръководството, при което се пораждат плащания от страна на ВВМУ.

1.3.3. Описание на процедурата и отговорностите

Всички организационни звена (служба, отдел, катедра, факултетна канцелария, департамент, център за военна подготовка подават месечни заявки в отдел „ПУР“ за материали и финансови средства, които са им необходими за изпълнение на поставените им задачи през следващия месец (**Приложение № 4**).

Освен това, посочените по-долу организационни звена подават обобщени заявки и за цялото училище:

- служба „Финанси“: всички видове лични плащания и осигуровки, включително и финансовите средства, необходими за изплащането на възнаграждения, осигуровки, обезщетения, хонорари и т.н., на всички длъжностни лица по трудов или граждански договор.;

- отдел „Личен състав“: брой на личния състав по категории; средства за обезщетения по пределна възраст;

- отдел “Административно и документално обслужване”: средства за охрана и дежурната служба, и за “Размножителна секция”;

- отдел „Учебно-научна дейност и управление на качеството” (УНДУК): средства за провеждане на практика, летен лагер, гребно-ветроходни походи, за редакционно-издателска дейност и отпечатване на учебна литература; членски внос в различни сдружения.

- отдел “Логистика”: средства за вода, електроенергия, природен газ, боеприпаси, ГСМ за автомобилната техника, застраховки на автомобилния парк и сградния фонд; храна и режийни на личния състав, вещеве доволствие за кадровите военнослужещи;

- служба „Комуникационни и информационни системи” (КИС): средства за телефонни и пощенски услуги, и достъп до интернет.

Месечните заявки се изготвят на основата на коригираната годишна заявка и не трябва да я надвишават. Заявките се предават в отдел “ПУР” не по-късно от първия работен ден на текущия месец за планиране за следващия месец. Отдел “ПУР” обобщава предложените заявки и ги комплектува по заявители, видове остойностени материали и услуги. С цел избягване на презапасяването и за осъществяване на икономии, в заявката завеждащите склада отбелязват кога последно са получени същите заявените материали и каква е складовата наличност. Отдел “ПУР” изготвя мотивирано предложение, съгласно приложената към СФУК форма (**Приложение № 5**). Паралелно с това, отдел „ПУР” изготвя месечен план за разход от бюджета на основата на Писмо за месечен трансфер от първостепенния разпоредител с бюджетни кредити и финансов отчет за предходния месец. Към десето число на месеца мотивираната заявка и месечния план за бюджетен разход се докладват от началника на отдел „ПУР” на ЗНАСЧ, който поднася заявката на Началника на училището. Началникът, след като прецени потребността от извършване на даден разход и се убеди в наличността на необходимите финансови средства по съответния бюджетен подпараграф, утвърждава двата документа, които се завеждат в деловодството. В съответствие с решението на Началника на ВВМУ, началникът на отдел „ПУР” организира и контролира изпълнението на процедурите за доставка на материали и услуги, а главният счетоводител извършва съответните счетоводни операции и вътрешен контрол.

При необходимост от поемане на допълнителни задължения, решението се взема от началника на ВВМУ, който уведомява за това ЗНАСЧ и главния счетоводител.

1.3.4. Отговорности и изпълнение

Процедурата се изпълнява от ЗНАСЧ и лицата, имащи отношение към нея.

Контрол на процедурата се осъществява от финансовия контролър и главния счетоводител.

Промените в тази основна процедура са възможни само със заповед на Началника на ВВМУ. Копие от процедурата се предоставя на всички отговорни лица, имащи отношение към процеса.

1.4. ОСНОВНА ПРОЦЕДУРА “ИЗВЪРШВАНЕ НА РАЗХОД”

1.4.1. Цели

Настоящата процедура регламентира предварителния контрол при извършване на разходи. Предварителният контрол включва задължителни процедури за предварително одобряване на очаквания разход.

1.4.2. Основни понятия

Предварителен контрол: осъществяване на вътрешен контрол преди извършването на определено действие или дейност, и гарантиращ протичане на същите в рамките на предварително набелязаните параметри.

Извършване на разход: действие, означаващо изпълнение на финансов ангажимент от Ръководството на ВВМУ, което е свързано с плащания от ВВМУ.

Контрол при извършване на разход: контрол по разписана процедура при действията по извършване на разхода /плащането/.

1.4.3. Описание на процедурата и отговорностите

След утвърждаване от Началника на училището на обобщеното предложение за извършване на разход, отдел „ПУР“ изготвя заявки до фирмите-доставчици (ако е сключен договор с такива) и ги изпраща до тях. Ако в обобщеното предложение има артикули, които са извън номенклатурата на договорните отношения с външните доставчици, отдел „ПУР“ извършва маркетингово проучване и изготвя мотивирано предложение за избор на доставчик. За доставки и услуги извън договорните отношения отдел „ПУР“ организира доставката или услугата, спазвайки ЗОП и Наредбата към него.

1.4.3.1. Безкасово извършване на разход (по банков път)

Доставката на заявените материали се приема в съответните складове на отдел “Логистика” и в присъствието на упълномощеното лице по доставките в отдел “ПУР”, което проверява съответствието на заявката и получените материали, верността и наличието на всички реквизити на първичния счетоводен документ (фактурата), след което я подписва и получава първия екземпляр от него. Отговорникът на съответния склад изготвя складова разписка по образец, с която заприходява получените материали. Екземплярът от складовата разписка е задължителен съпътстващ документ към фактурата. Упълномощеното лице по доставките в отдел “ПУР” предоставя фактурата и складовата разписка на финансовия контролор, който извършва съответните контроли във връзка с извършения разход и дава своето решение чрез контролен лист по образец (**Приложение № 1**). Фактурата със складовата разписка и контролният лист или фактурата с протокол за приемане на извършената услуга и контролният лист се представят в счетоводството на училището, където главният счетоводител извършва необходимия контрол и го удостоверява с подпис. След подписване на необходимите разходооправдателни документи от Началника на училището, се пристъпва към плащането към доставчика.

1.4.3.2. Касово извършване на разход (в брой)

При касово плащане се изготвя авансов отчет, на който се подписват оторизираните за теглене на пари в брой лица, касиерът и главният счетоводител. Отчетът се поднася за подпис на Началника на ВВМУ.

Когато закупуването на материали или услуги е извън договорните отношения с външни доставчици и това изисква закупуването им от търговската мрежа, на основание на утвърдената обобщена месечна заявка упълномощеното лице по доставките в отдел „ПУР“ заявява необходимостта от финансови средства пред Началника на отдел „ПУР“. Същият изисква извършването на съответния контрол от финансовия контролор, който одобрява

извършването на разхода. Контролният лист, заедно с авансовия отчет, се поднасят за подпис на Началника на училището, което е единственото основание за теглене на пари в брой от касата на училището. След получаването на утвърдената сума от касата на ВВМУ, упълномощеното лице по доставките в отдел „ПУР”, а когато е необходимо и със съдействието на заявителя, извършва разхода в търговската мрежа. След закупуване на предвидените материали, отговорникът на съответния склад изготвя складова разписка по образец (за материалите), с която заприходява получените материали. Екземплярът от складовата разписка е задължителен съпътстващ документ към фактурата. Упълномощеното лице по доставките в отдел „ПУР” поднася фактурата и складовата разписка на финансовия контролор, който извършва съответния контрол и отразява своето мнение на контролен лист по образец (**Приложение № 1**). Фактурата със складовата разписка и контролният лист се представят в счетоводството на училището, където главния счетоводител извършва касаещите го контроли и ги удостоверява с подпис. След подписване на необходимите разходооправдателни документи от Началника на училището, се пристъпва към финализиране на сделката чрез отчитане на упълномощеното лице по доставките в отдел “ПУР” в касата на училището.

Разплащането с доставчиците се извършва след полагането на всички необходими подписи на длъжностните лица.

Преди заплащане на услуга, работата на външните изпълнители се приема от комисия, в която задължително участват представители на отдел „ПУР”, служба “Финанси” и представител на заявителя. Протоколът на комисията се прилага към комплекта с всички разходооправдателни документи.

При закупуване на дълготрайни материални активи (ДМА) се завеждат на подотчетното лице на заявителя с “Акт за приемане на ДМА”.

Получателят на материали изготвя „Искане за отпускане на материали” (по образец), което се утвърждава от отдел „ПУР”.

1.4.4. Отговорности и изпълнение

Изпълнението на процедурата се извършва под ръководството на началника на отдел „ПУР”.

Контрол на процедурата се осъществява от финансовия контролор и главния счетоводител.

Промени в тази основна процедура са възможни само със заповед на Началника на ВВМУ и на основание промяна на нормативната база за публичния сектор.

2. ИНСТРУКЦИИ

Инструкциите описват специални или контролни дейности за отделните звена. Чрез инструкциите се стандартизират дейностите и произтичащите от това действия по контрола, и се разписват въведените контроли, описани в основните процедури. Те гарантират извършването на действията за документиране по еднообразен начин от всички отговорни длъжностни лица в отделните звена на ВВМУ.

2.1. ИНСТРУКЦИЯ ПО ПРОЦЕДУРА „ПОЕМАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЕ”

2.1.1. Общи условия

Настоящата работна инструкция описва процеса на предварителен контрол при поемане на задължение. Тя се прилага за всички задължения във ВВМУ. Процесът на поемане на задължение предшества всяко извършване на разход.

2.1.2. Ход на процеса и разпределение на задълженията

2.1.2.1. За материали и консумативи за учебната и научната дейност:

- ръководителите на всички основни структурни звена събират и обобщават исканията на звената, които са на тяхно подчинение;
- ръководителите на всички структурни звена правят преценка на целесъобразността, вида и размера на исканите средства;
- ръководителите на всички структурни звена представят в отдел “ПУР” заявки по образец (**Приложение № 4**) на основата на утвърдените средства;
- отдел “ПУР” изготвя обобщено предложение за поемане на задължение за всички материали и консумативи за учебната дейност, като прилага към нея всички необходими съпроводителни документи, които могат да послужат като информация за оценка на потребността.

2.1.2.2. За научно-изследователска дейност:

- заместник-началникът по учебно-научната част (ЗНУНЧ), чрез началника на отдел “Учебна дейност и управление на качеството”, утвърждава заявка от ръководителите на проекти, които събират и обобщават заявките за изпълнение на проектите по образец (**Приложение № 4**) на основата на утвърдените средства;
- ЗНУНЧ, чрез началника на отдел “Учебна дейност и управление на качеството” и ръководителите на проекти, прави оценка на целесъобразността, вида и размера на исканите средства;
- началника на отдел “Учебна дейност и управление на качеството”, чрез ръководителите на проекти, изготвя обобщена заявка за поемане на задължение, като прилага към нея всички необходими съпроводителни документи, които могат да послужат като информация за оценка на потребността.

2.1.2.3. За хигиенни и канцеларски материали:

- ръководителите на всички основни структурни звена събират и обобщават исканията на звената, които са на тяхно подчинение, на основата на заявените нормативи за годишни разходи;
- ръководителите на всички основни структурни звена правят преценка на целесъобразността, вида и размера на исканите средства;
- ръководителите на всички структурни звена представят в отдел “ПУР” заявки по образец (**Приложение № 4**) на основата на утвърдените средства;
- отдел „ПУР” изготвя обобщено предложение за поемане на задължение за всички материали и консумативи, като прилага към нея всички необходими съпроводителни документи, които могат да послужат като информация за оценка на потребността.

2.1.2.4. За строителни, ВиК материали и инструменти:

- ръководителите на всички основни структурни звена събират и обобщават исканията на звената, които са на тяхно подчинение, на основата на заявените нормативи за годишни разходи;
- ръководителите на всички основни структурни звена правят преценка на целесъобразността, вида и размера на исканите средства;
- ръководителите на всички структурни звена представят в отдел “ПУР” заявки по образец (**Приложение № 4**) на основата на утвърдените средства;
- отдел “ПУР” изготвя обобщено предложение за поемане на задължение за всички материали и консумативи, като прилага към нея всички необходими съпроводителни документи, които могат да послужат като информация за оценка на потребността.

2.1.2.5. За консумативи, резервни части, софтуер и ремонт на компютърна и копирна техника

- ръководителите на всички структурни звена събират и обобщават исканията на звената, които са на тяхно подчинение, на основата на заявените нормативи за годишни разходи;
- ръководителите на всички структурни звена правят преценка на целесъобразността, вида и размера на исканите средства;
- ръководителите на всички структурни звена представят в отдел "ПУР" заявки по образец (**Приложение № 4**) на основата на утвърдените средства;
- отдел "ПУР" изготвя обобщено предложение за поемане на задължение за всички материали и консумативи, като прилага към нея всички необходими съпроводителни документи, които могат да послужат като информация за оценка на потребността.

2.1.2.6. За горива, смазочни материали (ГСМ), резервни части и ремонт на МПС:

- заместник-началника по логистика (ЗНЛ), чрез началника на отдел "Логистика" утвърждава, заявка за необходимото количество ГСМ и резервните части необходими за ремонт на МПС. Обобщават се в предложение за поемане на задължения, като се прилагат всички документи, на базата на които е изготвена справката, и тя се предава в отдел "ПУР" за подготовка и провеждане на процедура.

2.1.2.7. За ГСМ, резервни части и ремонт на учебен кораб-421:

- Командирът на кораба, чрез командир БЧ-5, утвърждава заявка за необходимото количество ГСМ и резервните части, необходими за ППР и ремонт на кораба. Обобщават се в предложение за поемане на задължения, като се прилагат всички документи, на базата на които е изготвена справката, и тя се предава в отдел "ПУР" за подготовка и провеждане на процедура.

2.1.2.8. За сградния фонд на ВВМУ:

- Заявките от всички структурни звена се подават и обобщават в отдел "ПУР" и, в зависимост от утвърдените средства, се изготвя предложение за поемане на задължение, като се прилагат всички документи, на базата на които е изготвена справката, и тя се предава в отдел "ПУР" за подготовка и провеждане на процедура.

2.1.2.9. За абонамент на вестници и списания, периодика и закупуване на книги:

- Заявките от всички структурни звена се подават и обобщават в отдел "ПУР" и, в зависимост от утвърдените средства, се изготвя предложение за поемане на задължение, като се прилагат всички документи, на базата на които е изготвена справката, и тя се предава в отдел "ПУР" за подготовка и провеждане на процедура.

2.1.2.10. За закупуване на компютри, принтери, компютърни мрежи и друга техника:

- Заявките от всички структурни звена се подават и обобщават в отдел "ПУР" и, в зависимост от утвърдените средства, се изготвя предложение за поемане на задължение, като се прилагат всички документи, на базата на които е изготвена справката, и тя се предава в отдел "ПУР" за подготовка и провеждане на процедура.

2.1.2.11. За стопански инвентар (столове, маси, чинове, дъски):

- Заявките от всички структурни звена се подават и обобщават в отдел "ПУР" и, в зависимост от утвърдените средства, се изготвя предложение за поемане на задължение, като се прилагат всички документи, на базата на които е изготвена справката, и тя се предава в отдел "ПУР" за подготовка и провеждане на процедура.

2.1.3. Одобряване на задължението

След извършване на всички контроли по предложението, то, заедно с придружаващите го документи, се предава на финансовия контролор за становище

- финансовият контролър изразява писменото си становище по исканите средства върху предложението за поемане на задължение;
- при положително становище на финансовия контролър и след одобряване на исканите средства от Началника на училището, предложението се счита за одобрено и се връща в отдел "ПУР" за изпълнение;
- при неодобряване на исканите средства от Началника на училището, въпреки положителното становище на финансовия контролър, предложението се счита за неодобрено и се връща в отдел "ПУР" за архив;
- при отрицателно становище на финансовия контролър и неодобрение на исканите средства от Началника на училището, предложението се счита за неодобрено и се връща в отдел "ПУР" за архив;
- при отрицателно становище на финансовия контролър и несъгласие на главния счетоводител с това становище, той изразява писменото си възражение върху предложението;
- въз основа на писменото възражение на главния счетоводител и одобрение за поемане на задължението от финансовия контролър и Началника на училището, предложението се счита за одобрено и се връща в отдел "ПУР" за изпълнение.

2.2. ИНСТРУКЦИЯ „ДЕЙСТВИЯ НА ФИНАНСОВИЯ КОНТРОЛЪОР ПРИ ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНТРОЛ”

2.2.1. Общи условия

Инструкцията регламентира действията на финансовия контролър при осъществяване на предварителния контрол във ВВМУ. Финансовият контролър при изпълнение на служебните си задължения е независим. Финансовият контролър не може да съвместява контролни и разпоредителни функции при осъществяване на своите задължения.

2.2.2. Ход на процеса, разпределение на задълженията и срокове

2.2.2.1. Статут на финансовия контролър:

Задълженията на финансовия контролър се изпълняват по съвместителство от лице, което се назначава с организационната заповед за годината на Началника на училището. В същата заповед се определя и лице, което при отсъствие на финансовия контролър, ще изпълнява неговите инструкции.

2.2.2.2. Функционална независимост на финансовия контролър:

При осъществяване на дейността си финансовият контролър е функционално независим, което се изразява в правото му да изразява преценката си по отношение на законосъобразността на дадените задължения/разходи във ВВМУ.

Тази преценка е освободена от всякакво влияние.

2.2.2.3. Получаване на разбиране от финансовия контролър за законосъобразност:

Финансовият контролър формира мнението си и дава становище по законосъобразността на дадено задължение/разход на основата на получени доказателства за извършен предварителен контрол чрез:

- проверки на документи по СФУК, а при необходимост - и на оригинални документи и данни, включително и електронни, свързани с поемане на дадено задължение или извършване на даден разход.
- проверки на място по негова преценка, с цел потвърждаване или отхвърляне на доказателства за функциониране на СФУК или законосъобразността на дадено задължение/разход.

2.2.3. Задължение за документирание на проверките от финансови контролър

Извършените проверки от финансовия контролър и резултатите от тях по отношение на осъществен предварителен контрол задължително се документират. Документирането се извършва в Регистър на финансовия контролър (**Приложение № 2**).

2.2.4. Мнение на финансовия контролър

Финансовият контролър се произнася (дава мнение) по отношение на законосъобразността при поемане на задълженията и/или извършването на разходите на основата на осъществен предварителен контрол. Мнението на финансовия контролър може да има една от следните две форми:

- Одобрение на задължението/разхода;
- Отказ за одобрение на задължението/разхода.

2.2.5. Даване на мнение при поемане на задължения и/или извършване на разход

Финансовият контролър изразява мнението си по поемане на задължение или извършване на разход чрез писмено становище и полагане на подпис и дата върху документите установяващи изпълнението на предварителните финансови контроли (**Приложение № 1** и **Приложение № 2**).

2.2.6. Действие при изразено мнение на финансовия контролър

При одобрение или отказ за одобрение на задължението/разхода от страна на финансовия контролър, документите за поемане на задължение и/или извършване на разход (**Приложение № 1** и **Приложение № 2**) се предават на Началника на училището за решение.

2.2.7. Действие на Началника на училището при отказ за одобрение от финансовия контролър

При отказ за одобрение на задължение/разход от страна на финансовия контролър, Началникът на училището може да даде одобрение, което се отразява в документите по СФУК (**Приложение № 1** и **Приложение № 2**). При този случай финансовият контролър се освобождава от отговорност.

2.3. ИНСТРУКЦИЯ „ДЕЙСТВИЯ ПРИ НЕСЪОТВЕТСВИЯ ПРИ ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНТРОЛ”

2.3.1. Общи условия.

Инструкцията регламентира действията, които трябва да бъдат извършени от отговорните служители при констатиране на несъответствие (отклонение) при поемане на задължения и извършване на разходи, в частта на проверките за съответствие. Действията се извършват на основание записите в **Приложение № 1** и **Приложение № 2**.

2.3.2. Ход на процеса и разпределение на задълженията.

2.3.2.1. Несъответствие на задължението с бюджетните параграфи (няма утвърдени средства в съответния бюджетен параграф)

Финансовият контролър отбелязва несъответствието в предложението (**Приложение № 1**).

Предложенията се разглеждат от началника на отдел “ПУР” и главния счетоводител за установяване характера на несъответствието и характера на разхода.

Когато разходът е целесъобразен, началникът на отдел “ПУР” и главният счетоводител, след съгласуване с Началника на училището, предприемат стъпки за прехвърляне на финансови средства от подходящ параграф, без да се нарушава рамката за текуща издръжка. След приемане на предложените корекции, измененията се изпълняват.

Разрешението се отразява в предложението (**Приложение № 1**). В края на всяко тримесечие извършените промени се докладват пред Академичния съвет на училището и се предлагат за утвърждаване. Всички настъпили промени през финансовата година се утвърждават от Академичния съвет.

При вземане на отрицателно решение за прехвърляне на финансови средства между параграфите, задължението не се поема, а заявителят се уведомява за това.

2.3.2.2. Липса на бюджетен кредит за поемане на задължението (размерът на задължението, което се поема, не в рамките на утвърденият бюджетен кредит или липсва такъв)

Финансовият контролор отбелязва несъответствието върху предложението (**Приложение № 1**). За несъответствието се уведомяват Началника на училището и главния счетоводител.

Когато извършването на разхода е целесъобразно и неотложно, Началникът на училището взема решение и утвърждава прехвърлянето на средства. Предложението се предава на финансовия контролор и главния счетоводител за мнение. Старши експертът в отдел „ПУР”, съвместно с главния счетоводител, изготвя предложение за корекция в бюджета.

Когато извършването на разхода е нецелесъобразно или подлежи на отлагане във времето, финансовият контролор отразява несъответствието в (**Приложение № 1**) и документите се придвижват за решение от Началника на училището. При отрицателно становище от страна на Началника на училището, задължение не се поема.

2.3.2.3. Несъответствие на размера на разхода с размера на задължението (размерът и видът на разхода не съвпадат с размера и вида на поетото задължение)

При констатирано превишение на разхода над размера на поетото задължение, плащането се спира. Служителят, иницирал разхода, прави писмена обосновка за причините, довели до превишението, която се прикрепя към съпроводителите документи на разхода. Решение за изплащане на разхода се взема от Началника на училището.

2.3.2.4. Некомпетентност на лицето, което поема задължението и/или разпорежда извършване на разхода (лицето няма право да представлява ВВМУ и да управлява или да се разпорежда с имуществото)

При констатирано несъответствие при поемането на задължение, извършването на разхода не се допуска и виновните лица подлежат на санкции.

2.3.2.5. Не са изчислени правилно стойностите при поемане на задължението (има аритметични грешки при изчисляване на количествата или сумите)

При наличие на аритметични грешки в документите за поемане на задължение, заявителят е длъжен да отстрани несъответствието. Документи с аритметични грешки не се придвиждат за утвърждаване.

2.3.2.6. Несъответствие на първичните документи, свързани с извършване на разхода, с изискванията за тях (информацията за стопанската операция, отразяваща разхода, не е отразена достоверно и точно в съответствените счетоводни и други първични документи, както и са изчислени неправилно количествата и сумите в тях)

При констатирано несъответствие се действа съгласно изискванията на външната и вътрешната нормативна база, регламентираща финансовата дейност.

2.3.2.7. Не са спазени изискванията на нормативните актове при поемане на задължение и/или извършване на разхода (не са спазени изискуемите процедури, по нормативни актове, за възлагане на обществени поръчки, произвеждане на търгове, конкурси, преговори с потенциални купувачи и други или разходът не е съобразен с

разпоредбите на конкретни нормативни актове, касаещи извършването, документирането или осчетоводяването му)

Задължения/разходи, които не отговарят на изискванията на външната и вътрешната нормативна база, регламентираща финансовата дейност във ВВМУ, не се допускат за изпълнение. При констатирано противоречие и несъответствие виновните длъжностни лица подлежат на санкции.

2.3.2.8. Не е спазено изискването за одобряване при поемане на задължение и/или извършване на разход - върху предложението за поемане на задължението или предложението за извършване на разход не са поставени поотделно или заедно подписите на финансовия контролър и на Началника на училището

При липса на подпис на Началника на ВВМУ или упълномощено от него лице върху предложението за поемане на задължение, поемане на задължение не се извършва.

При липса на подпис върху предложението за поемане на задължение от страна на финансовия контролър и наличие на подпис на Началника на ВВМУ или упълномощено от него лице, задължението се поема.

Главният счетоводител спира плащането при липса на задължителните реквизити на контролния лист. **(Приложение № 1)**.

3. Документи

За гарантиране на качеството на процесите, свързани с финансовото управление във ВВМУ, освен съществуващите документи (първични и счетоводни), се използват и типови документи на системата, подробно описани в счетоводния документооборот на училището. Те служат като основа за документирането – отразяване на записите от осъществените финансови процеси и движението на материалните средства.

КОНТРОЛЕН ЛИСТ ЗА ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНТРОЛ №_
(Образец)

I. Вид на задължението:

КОД	Подпара-граф	Фактура № Заповед №	Задължение	Сума	Основание

II. Проверка за съответствие при поемане на задължение:

1. Съответства ли задължението на бюджетните параграфи?	да	не
2. Налице ли е бюджетен кредит?	да	не
3. Компетентно ли е лицето, което поема задължението?	да	не
4. Правилно ли са изчислени количествата и сумите?	да	не
5. Спазени ли са нормативните изисквания, свързани с поемане на задължението?	да	не

III. Проверка за съответствие преди извършване на разход:

1. Налице ли е бюджетен кредит?	да	не
2. Проверка за аритметична вярност	да	не
3. Съответствие на разхода с поетото задължение	да	не
4. Компетентно ли е лицето, извършило разхода?	да	не
5. Спазени ли са изискванията на нормативните актове?	да	не

IV. В резултат от извършения предварителен контрол считам:

Поемане на задължението:

Извършване на разхода:

1. Може да бъде поето задължението	да	1. Може да бъде извършен разхода	да
2. Може да се поеме задължението, след като допълнително в срок до се представят следните документи:	да	2. Може да бъде извършен разхода, след като допълнително в срок до се представят следните документи:	да
.....		
.....		
.....		
3. Не може да бъде поето задължението, поради следните причини:	да	3. Не може да бъде извършен разхода, поради следните причини:	да
.....		
.....		
.....		
Финансов контролър: Дата Извършил проверката.....		Финансов контролър: Дата Извършил проверката.....	
Главен счетоводител: Дата Запознах се с проверката.....		Главен счетоводител: Дата Запознах се с проверката.....	

Забележка:.....
.....

Началник на ВВМУ “Н. Й. Вапцаров”
Вапцаров”

Началник на ВВМУ “Н. Й.

Кап. I ранг _____ (.....)
(.....)
..... 200... г.

Кап. I ранг _____
..... 200... г.

№ / 200...г.

ЗАЯВКА

за материални средства за година
(Образец)

от
(отдел, отделение, факултет, катедра, служба)

№ по ред	Наименование	Заявено количество	Ед. цена	Сума	Забележка
ВСИЧКО СУМА:				ЛВ.	

Началник
(дата, подпис, фамилия)

МОЛ
(дата, подпис, фамилия)

№ / 200...г.

ЗАЯВКА

за финансови средства за година
(Образец)

от
(отдел, отделение, факултет, катедра, служба)

№ по ред	Наименование	Заявени финансови средства	Забележка

Началник
(дата, подпис, фамилия)

МОЛ
(дата, подпис, фамилия)

№ / 200...г.

ЗАЯВКА

за материални средства за месец

(Образец)

от

(отдел, отделение, факултет, катедра, служба)

№ по ред	Наименование	Заявено количество	Ед. цена	Сума	Отпуснато количество	Сума	Забележка
ВСИЧКО СУМА:				ЛВ.	ВСИЧКО СУМА:		ЛВ.

Началник

(дата, подпис, фамилия)

МОЛ

(дата, подпис, фамилия)

Началник на склад

(дата, подпис, фамилия)

Началник на склад

(дата, подпис, фамилия)

№ / 200...г.

ЗАЯВКА

за финансови средства за месец

(Образец)

от

(отдел, отделение, факултет, катедра, служба)

№ по ред	Наименование	Основание	Заявени финансови средства	Забележка

Началник

(дата, подпис, фамилия)

